

Türkiye'nin Sırbistan'a Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatının Değerlendirilmesi ve Sırbistan İhracatına Katkı Sağlayacak Öneriler

Aralık, 2022

Sırbistan'ın Türkiye Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatındaki Yeri

- Türkiye'nin en çok ihracat yaptığı 23. pazardır.
- Yıllar bazında Sırbistan'a yapılan ihracata bakıldığında zaman; son 5 yılda Sırbistan'a gerçekleştirilen sektörel ihracatın düzenli olarak arttığı görülmektedir. 2021 yılında hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımız 143,6 milyon dolar seviyesindedir.
- Sırbistan'a 2022 Ocak-Kasım döneminde ise %3,4 artışla 135,2 milyon dolar değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı gerçekleştirilmiştir.
- Sırbistan'ın Türkiye'nin genel hazır giyim ve konfeksiyon ihracatındaki payı %0,7 seviyesindedir.

Sıra	Ülke Birim: 1000\$	2017	2018	2019	2020	2021	OCAK-KASIM 2021	OCAK KASIM 2022	Değişim 21/22 Ocak-Kasım	Pay 2022 Ocak- Kasım
1	Almanya	3.227.873	3.195.457	3.068.941	3.136.737	3.463.692	3.108.453	3.321.628	6,9%	17,0%
2	İspanya	2.090.512	2.398.541	2.315.919	2.017.569	2.713.914	2.522.585	2.462.381	-2,4%	12,6%
3	İngiltere	1.954.180	2.021.996	1.906.036	1.891.595	2.068.384	1.887.058	1.880.215	-0,4%	9,6%
4	Hollanda	860.143	999.074	1.124.232	1.249.355	1.525.510	1.358.160	1.559.309	14,8%	8,0%
5	Fransa	843.149	887.574	874.036	808.740	1.031.306	910.849	1.061.801	16,6%	5,4%
6	ABD	560.687	599.680	647.119	792.337	949.155	855.668	929.412	8,6%	4,8%
7	İtalya	559.345	577.399	573.731	564.713	668.912	599.249	738.237	23,2%	3,8%
8	İsrail	327.075	357.976	393.254	358.357	531.131	494.369	483.060	-2,3%	2,5%
9	Irak	714.718	666.449	707.095	536.080	551.268	512.929	479.663	-6,5%	2,5%
10	Danimarka	392.608	412.000	402.831	387.266	444.869	391.255	425.871	8,8%	2,2%
11	Polonya	434.164	351.730	307.634	317.982	404.419	366.193	376.028	2,7%	1,9%
12	Ukrayna	229.581	138.558	157.473	157.397	172.983	159.465	345.360	116,6%	1,8%
13	Romanya	145.306	183.311	190.625	226.336	250.442	229.288	295.244	28,8%	1,5%
14	Rusya Federasyonu	196.583	274.866	281.196	229.621	287.137	268.668	286.084	6,5%	1,5%
15	Belçika	293.947	294.599	260.967	250.933	303.329	275.663	270.619	-1,8%	1,4%
16	İsveç	246.795	251.647	228.305	245.217	283.974	257.996	261.125	1,2%	1,3%
17	Libya	106.247	182.369	237.364	166.376	246.474	229.059	253.832	10,8%	1,3%
18	Kazakistan	89.568	108.793	160.531	221.272	331.055	313.741	230.446	-26,5%	1,2%
19	Yunanistan	110.048	119.243	124.524	122.748	148.355	133.013	171.354	28,8%	0,9%
20	BAE	142.713	141.024	152.607	119.159	177.220	161.264	169.776	5,3%	0,9%
21	Kırgızistan	154.049	144.467	84.860	64.558	100.379	95.014	151.136	59,1%	0,8%
22	Avusturya	123.726	129.177	130.369	152.747	180.273	166.978	144.573	-13,4%	0,7%
23	Sırbistan	61.628	83.906	101.001	109.678	143.588	130.794	135.217	3,4%	0,7%
24	Bulgaristan	237.232	182.661	131.388	140.574	156.332	146.315	133.625	-8,7%	0,7%
25	Mısır	80.228	109.001	144.485	131.807	159.883	146.459	130.879	-10,6%	0,7%
	TOPLAM	17.031.269	17.628.348	17.697.030	17.118.037	20.250.438	18.432.533	19.499.531	5,8%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Sırbistan'ın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatı

- Türkiye, Sırbistan'ın en çok hazır giyim ve konfeksiyon ithal ettiği ülkeler arasında 1. sıradadır.
- Sırbistan'ın 2021 yılı sektörel ithalatında Türkiye %27,2 paya sahiptir.
- Türkiye, Sırbistan hazır giyim ve konfeksiyon ithalatındaki payını son 5 yıllık süreçte arttırmış, 2021 yılında en yüksek orana ulaşmıştır.

Sırbistan'ın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatı					
Birim: 1.000\$					
	2017	2018	2019	2020	2021
Türkiye	68,686	88,232	105,636	115,188	177,391
Çin	83,57	88,577	98,142	209,606	148,288
Bangladeş	56,875	74,768	81,594	73,825	100,036
İtalya	54,373	63,347	58,376	45,258	40,824
Polonya	4,587	3,889	2,961	3,074	18,516
Türkiye Pay %	17,9%	19,4%	21,3%	19,2%	27,2%
Toplam	383,989	454,568	494,748	599,486	651,505

- Sırbistan'ın Türkiye'den ithal ettiği ürünlere bakıldığı zaman ilk beş sırada hazır giyim ve konfeksiyon ürününün bulunmadığı görülmektedir. En çok ithal edilen ürünler arasında 61. Fasıldaki örme giyim ürünleri 8. Sırada, 62. Fasıldaki dokuma giyim ürünleri 9. Sırada ve 63. Fasıldaki hazır eşyalar ise 21. Sırada yer almaktadır.

Sırbistan'ın Türkiye'den Ürün Bazında İthalatı				
Birim: 1.000 \$				
GTİP No	GTİP Açıklaması	2020	2021	2021 %Pay
84	1. Nükleer reaktörler, m,neral yağlar	112.134	140.768	8,3%
39	2. Plastikler ve mamulleri	79.484	134.437	7,9%
85	3. Elektrikli makine ve cihazlar	88.504	129.464	7,6%
72	4. Demir ve çelik	55.955	127.834	7,5%
99	5. Özel amaçlı GTİP	90.331	118.561	7,0%
61	8. Örme Giyim	49.135	84.201	5,0%
62	9. Dokuma Giyim	50.174	75.326	4,4%
63	21. Hazır Eşya	15.879	17.864	1,0%
Sırbistan'ın Türkiye'den Toplam İthalatı		1.143.921	1.701.794	

Kaynak: Trademap

Sırbistan'a sektörel olarak sırasıyla en çok 22,7 milyon dolar değer ile 6109 GTİP nolu "Tişörtler, fanilalar, atletler vb.", 21,5 milyon dolar değer ile 6204 GTİP nolu "Kadın ve kız çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler vb.", 11,7 milyon dolar değer ile 6110 GTİP nolu "Kazaklar, süveterler, hırkalar vb." 11,1 milyon dolar değer ile 6203 GTİP nolu "Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler vb" ihraç edilmektedir.

Sırbistan'a Yönelik Sektörel İhracatta Gümrük Vergileri

Sırbistan ile ülkemiz arasında Serbest Ticaret Anlaşması (STA) bulunmasından dolayı sektörel ihracatımızda gümrük vergisi uygulanmamaktadır.

Sırbistan Pazarında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Sırbistan'daki her sektör yabancı yatırımcılara/ihracatçılara açıktır, ticaret serbesttir ve pazara giriş için herhangi bir yasal engel yoktur.

Firmalarımız Sırbistan'da iş yaparken, özellikle bürokratik işlemlerin (izin, ruhsat, lisans prosedürleri, vb.) yavaş işlemesinden şikayetçi olmaktadır. Bu durum, Yugoslavya döneminden kalan eski ve karmaşık mevzuatlardan kaynaklanmaktadır. Ayrıca, hukuk sisteminin yavaş işlemesi, yetersiz olması ve politik etkilere açık olması, Sırbistan'da iş ortamına zarar vermektedir.

Bunun yanında, kamu ihale prosedürlerinin yeterince şeffaf olmaması Sırbistan'da eleştirilen unsurların başında gelmektedir.

Sırbistan'da, Yugoslavya dönemindeki komünist anlayıştan kalan iş yapma kültürü günümüzde de devam etmektedir. Çalışanlar, kendilerine belirtilen mesai saatlerinin dışında, ücreti ödense dahi fazla mesai yapmayı istememektedirler.

Sırbistan'da Haziran ayının ikinci yarısı ile Temmuz ve Ağustos ayları genellikle yaz tatili için yıllık izin kullanılan dönemlerdir. Ülkede bu tarihler arasında iş yapmanın zor olması nedeniyle, iş adamlarımızın iş seyahatlerini bu dönem öncesi veya sonrasında gerçekleştirmesi önerilmektedir.

Ayrıca yeni yıl ve Ortodoks yılbaşı nedeniyle Ocak ayının ilk yarısı ile Paskalya (genellikle Nisan ayının ortası) dönemlerinde iş hayatında kesintiler olabilmektedir.